

Oğuzhan Karaburgu, “Reşat Nuri Güntekin’in Bilinmeyen Remiz ve Müstear İsimleri”, *Türk Dili*, S. 660, Aralık 2006, s. 525-535.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN’İN BİLİNMEYEN REMİZ VE MÜSTEAR İSİMLERİ

Arş.Gör.Oğuzhan KARABURGU(*)

Özet:Türk edebiyatında çok az ele alınmış konulardan biri olan remiz ve müstear isimler meselesi, yazar ve şairlerimizin eserlerinin eksiksiz bir şekilde ortaya konulmasının önünde büyük bir engel olarak durmaktadır.

Pek çok yazar gibi Reşat Nuri Güntekin de eserlerini yayımlarken remiz ve müstear isimlere başvurmuştur. *Ateş Böceği, Ağustos Böceği, Yıldız Böceği, Cemil Nimet, Hayreddin Rüştü, Mehmet Ferit* ve *Sermet Ferit* Reşat Nuri Güntekin’in edebiyat dünyasında bilinen müstear isimleridir. Bu çalışma ile Reşat Nuri Güntekin’in yeni tespit edilen remiz ile müstear isimleri ve bu isimlerle yayımladığı eserlerin bir listesi ortaya konulmaktadır. Yeni tespit edilen remiz ve müstear isimler şunlardır: “***, R.N., Çiğdem, Fakir, Karakuş, Saksığan, Yarasa”.

Anahtar Kelimeler: Reşat Nuri Güntekin, Remiz, Müstear İsimler.

Remiz ve müstear isimler meselesi edebiyatımızda çok az ele alınmış bir konudur. Bugün pek çok şair ve yazarımızın remiz ve müstear isimleri tamamıyla tespit edilmiş değildir. Bu durum tabii olarak yazar ve şairlerimizin sanat hayatlarını aydınlatma ve eserlerinin eksiksiz bir şekilde ortaya konulması noktasında büyük bir engel teşkil etmektedir.

67 yıllık ömrüne 100 (Poyraz vd. 1957) kadar eser sığdırmış velüt yazarlarımızdan biri olan Reşat Nuri Güntekin de pek çok yazar ve şair gibi müstear isimlerle eserler yayımlamıştır. Reşat Nuri’nin bugüne kadar tespit edilmiş yedi müstear ismi vardır: *Ateş Böceği, Ağustos Böceği, Yıldız Böceği, Cemil Nimet, Hayreddin Rüştü, Mehmet Ferit, Sermet Ferit* (Artan 1994: 26). Biz bu çalışmamızla Reşat Nuri’nin müstear isim ve remiz listesine beş yeni isim ve iki remiz daha ekleyeceğiz. Bunlar ***, Çiğdem, Fakir, Karakuş, R,N(.D.D), Saksığan ve Yarasa’dır.

Bir yazar niçin müstear isim ve remiz kullanma ihtiyacı hisseder? Bunun birkaç sebebi vardır:

(*) Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, okaraburgu@gmail.com

Yazar ve şairler öncelikle yaşadıkları devrin şartları ile alakalı olarak yayımladıkları eserlerin uyandıracığı tepki ve bu tepki neticesinde alınabilecek cezalardan kaçınmak ya da takibata uğramamak, aynı gazete ve dergide birden fazla eser yayımlayabilmek için farklı isimleri tercih etmek, şöhret kazandığı sahanın dışında yazdığı eserlerin altına asıl imzasını koymaktan çekinmek, yayın hayatına yeni atıldıkları zaman, gerçek isimlerini eserlerine koyacak kadar kendilerine güvenmemek gibi bir takım sebeplerle müstear isim ve remiz kullanırlar.

Yukarıda saydığımız sebepler dahilinde Reşat Nuri'nin özellikle mizahî içerikli yazılarında ve yayımladığı ilk eserlerinde henüz asıl ismini kullanacak kadar kendisine güvenmediği için müstear isimlere başvurduğunu söyleyebiliriz¹. Ayrıca birkaç arkadaşı ile birlikte çıkardıkları *Kelebek*² dergisinde birden fazla metin yayımlar. Tabii olarak yayımladığı her eser için ayrı isim ve remiz kullanır. Tespit ettiğimiz yeni müstear isimlerin ışığında *Kelebek* dergisinin neredeyse bütün sayfalarını tek başına Reşat Nuri'nin doldurduğunu söyleyebiliriz.

Pek çok türde eser yayımlayan Reşat Nuri, Türk edebiyatında daha çok romancı kimliği ile tanınır. Fakat edebiyat dünyasına şiir denemeleriyle girer (Çelik 1996: 307). *Kelebek* dergisinde *Fakir* müstearıyla mizahî birkaç şiirinin varlığı, Reşat Nuri'nin sadece başlangıçta değil sonraları da şiir yazdığını göstermektedir. Fakat bu mizahî şiirlerin, şiir tekniği açısından değerlendirildiği zaman herhangi bir edebî kıymete sahip olduğu söylenemez.

Müstear isimler tespit edilirken sıklıkla yazarın kendi ifadelerine müracaat edilir. Reşat Nuri *Bir Macera* isimli piyesini *Mehmet Rüştü*, *Harabelerin Çiçeği* isimli romanını da *Cemil Nimet* müstear ismiyle yayımladığını ifade etmiştir (*Argos* 1989: 134, 136). Bilinen diğer

¹ Bu düşüncemizi destekler ilginç bir anekdot vardır. Aşağıda verdiğimiz anekdotta Reşat Nuri, kendisine yapılan gazetede yazı yazma teklifinde gerçek ismini kullanmaktan çekinir ve müstear isim kullanmak ister.

Zaman gazetesinin başmuharriri olan Buldanlı Veli, Reşat Nuri'nin babasının yakın dostlarından biridir. Tepebaşı Tiyatrosu'nda Halit Ziya'nın adapte ettiği *Fare* isimli piyesi oynanırken Reşat Nuri'nin piyes ve Darülbedayi hakkındaki düşüncelerini dinleyen Buldanlı Veli, sözlü olarak ifade ettiği düşüncelerini yazılı olarak *Zaman* gazetesine yazmayı teklif eder. Reşat Nuri ve Buldanlı Veli arasındaki konuşma şöyledir: (...)

“- Sen bunları hemen yazıp bana getirmelisin, dedi.

Şaşırır gibi oldum:

- İmzam ile mi? dedim.
- Elbette imzanla. . .
- Becerebilir miyim dersiniz?

Cevabı kelimesi kelimesine hatırımdadır:

- Ağzıyla söylediklerini bozmadan yazabilirsen olur.
- Bir nam-ı müstear kullansam!..
- Nam-ı müstearı adı olanlar kullanır. Şimdilik kendi adından âlâ nam-ı müstear olmaz... Tutarsa hakikî adın olur gider...” b kz. “İlk Gözağrılarım”, *Argos*, Aralık 1989, Nu: 16, s. 133.

² *Kelebek* dergisini Reşat Nuri[Güntekin], Münif Fehim[Özarman], İbnürrefik Ahmet Nuri [Sekizinci] ve Mahmut Esat [Yesari] birlikte çıkarırlar. 1339-1340 (1923-1924) yılları arasında haftalık olarak 77 sayı yayınlanmış, edebî-mizah dergisidir.

müstear isimleri de edebiyat ve basın dünyasında birlikte faaliyet gösterdiği yazar arkadaşları tarafından açıklanmıştır (Ortaç 1963: 174).

Reşat Nuri, *Ateş Böceği*, *Yıldız Böceği*, *Ağustos Böceği* ve *Hayreddin Rüştü* gibi müstear isimlerini devrin çeşitli dergi ve gazetelerinde hatta bazı kitaplarının yayınında da kullanmıştır.³ Dolayısıyla bu isimler herkesçe malumdur. *R.N.*⁴ remzinin dışında kalan müstear isimlerin sadece *Kelebek* dergisiyle sınırlı kaldığını düşünmekteyiz. *** sıklıkla kullanılan bir remizdir ve farklı dergi ve gazetelerde başka şahısları temsil ediyor olabilir. *Çiğdem*, *Fakir*, *Karakuş*, *Saksağan*, *Yarasa* müstear isimlerine her ne kadar başka yayın organlarında rastlamamış olsak da bu isimlerin *Kelebek* dergisi dışında kullanımlarını yani Reşat Nuri'ye ait olup olmadıkları konusunu ihtiyatla karşılamak daha doğru olacaktır.

Kelebek dergisinin çoklukla ikinci sayfasında *** remziyle yazılmış yazılar yer alır. Bu yazılar 53. sayıdan sonra *Kelebek* ismiyle yayımlanmaya başlar. Derginin 16 Ağustos 1339 tarihli 19. sayısının ikinci sayfasındaki *Halâskârlar* isimli hikâyeye, Reşat Nuri'nin *Leyla ile Mecnun* isimli eserinde de yer almaktadır (Güntekin tarihsiz: 259-262). Bundan hareketle *Kelebek* dergisinde yayımlanan *** remizli yazıların Reşat Nuri'ye ait olduğunu düşünmekteyiz.

Kelebek dergisinde Reşat Nuri, *Fakir* müstearıyla “Resul Hocanın Gazası”⁵, “Ahaliyi Kolaylığa Alıştırmak Korkusu”⁶, “Sokaktan Sesler”⁷ gibi hikâyeler yayımlar. *Yarasa* müstearını yayımlanmış eserlerinde yer alan herhangi bir metin ile teyit etmiş değiliz. Fakat 20 Kânûn-ı evvel 1339 tarihli *Kelebek* dergisinin 37. sayısında “Meyhane Hatıraları”⁸ isimli bir yazının birinci bölümü *Fakir* müstearıyla, ikinci bölümü⁹ ise 24 Kânûn-ı sâni 1340 tarihli 42. sayıda *Yarasa* müstearıyla yayımlanmıştır. Reşat Nuri'ye ait olduğunu tespit ettiğimiz bir müstear olan *Fakir* ismiyle yayımlanmış yazının ikinci bölümünün dergide *Yarasa* müstearıyla yer alması bize yazara ait yeni bir müstearın tespitini sağlamıştır. Buna benzer birkaç yayım daha

³ Recm, Gençlik ve Güzellik, Hakiki Kahramanlık, Sevmek Hakkı (*Hayrettin Rüştü*), Bir Donanma Gecesi (*Mehmet Ferit*), Arapça Değil mi Uydur Uydur Söyle (*Yıldız Böceği*) isimleriyle yayımlanmıştır. bkz. Metin And, **Türk Tiyatrosunun Evreleri**, Turhan Kitabevi, Ankara 1983, s. 305; Türkân Poyraz - Muazzez Alpek, **Reşat Nuri Güntekin, Hayatı ve Eserlerinin Tam Listesi**, Ankara 1957, s. 13, 17.

⁴ *Diken* dergisinde (*R.N.*) remziyle yayımlanmış üç hikâyenin de Reşat Nuri Güntekin'e ait olduğunu düşünüyoruz. Çünkü *İnci* dergisinde *Hayrettin Rüştü* müstearı ve *Reşat Nuri* ismiyle hikâyeler yayımlanmıştır. “Sesli Kayalar Çiftliği” isimli hikâyesi de *Şâir Nedim* dergisinin 20 Mart 1919 tarihli 10. sayısında ve *Kelebek* dergisinin 24 Nisan 1340 tarihli 55. sayısında “*R.N.*” remziyle yayımlanmıştır bkz. (R.N., “Sesli Kayalar Çiftliği”, **Şâir Nedim**, 20 Mart 1919, Nu. 10, s. 158-160); (R.N., “Sesli Kayalar Çiftliği”, **Kelebek**, 24 Nisan 1340, Nu. 55, s. 13-14). “Sesli Kayalar Çiftliği” Reşat Nuri'nin *Leyla ile Mecnun* isimli hikâye kitabında da yer alır: bkz. Reşat Nuri Güntekin, **Leyla ile Mecnun**, İnkılâp Kitabevi, tarihsiz, s. 224-228. *Diken* ve *Şâir Nedim* dergilerinde tespit ettiğimiz bu hikâyelerin künyelerine de listemizde yer verdik.

⁵ Reşat Nuri Güntekin, **Leyla ile Mecnun**, İnkılâp Kitabevi, tarihsiz, s. 240-242.

⁶ Reşat Nuri Güntekin **age.**, s. 243-246.

⁷ Reşat Nuri Güntekin, **age.**, s. 236-239.

⁸ Fakir, “Meyhane Hatıraları-I”, **Kelebek**, 20 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 37, s. 10-12.

⁹ Yarasa, “Meyhane Hatıraları-II”, **Kelebek**, 24 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 42, s. 11-12.

vardır. “Kıskançlık Tabiyeleri” isimli bir yazının birinci bölümü *Yıldız Böceği* müstearıyla¹⁰ ikinci bölümü ise *Ateş Böceği* müstearıyla¹¹ dergide yer alır. Yine 28 Haziran 1339 tarihli *Kelebek* dergisinin 12. sayısında yer alan “Aristo’nun Halefi”¹² isimli yazının birincisi *Ağustos Böceği* müstearıyla, ikincisi ise derginin 15 Temmuz 1339 tarihli 13. sayısında *Saksağan* müstearıyla yayımlanmıştır. Bu bize Reşat Nuri’nin seri yazılarını, birbirinden farklı müstear isimlerle yayımladığını göstermektedir.

Kelebek dergisi bir edebî mizah-dergisidir. Dergide edebî metinlerle mizahî olanlar yan yanadır ve pek çoğu günlük olaylarla ilgili dikkatleri yansıtır. Dergiye büyük katkıda bulunan Reşat Nuri’nin kaleminden çıkmış yazılar da bu çerçevededir. Yazıların pek çoğu o zamanın gündemini oluşturan vergiler, sosyal hayatımızda yaşanan değişimler, intiharlar, inkılâplar, eğitim-öğretim meseleleri gibi konularda kaleme alınmıştır. Devrinde popüler olan fantezi, musahabe, tekellümî hikâye, monolog gibi başlıklar taşıyan fakat türü tespit etme noktasında sıkıntı yaşadığımız metinler *Kelebek* dergisinin sayfalarında da sıklıkla görülür. Reşat Nuri’nin perdelere ayırarak, şahıs tanıtımı ve dekor tasvirleri yaptığı, komedi, komedi dram gibi alt başlıklarla yayımladığı kimi metinleri hikâye kitaplarına almış olması bu konudaki karışıklığa çarpıcı örneklerdendir. Birol Emil, bu tür ürünleri Reşat Nuri yazacağı piyeslerine bir çeşit hazırlık olarak değerlendirir (Emil 1989: 71). Esasında bu metinler hikâye türüne ne kadar uzaksa tiyatro türüne o kadar yakın metinlerdir. Bu tarz kaleme alınmış hikâyeler o dönemde genellikle “tekellümî hikâye” olarak adlandırılmıştır. *Kelebek* dergisinde ilânları roman olarak duyurulan fakat esasında hikâye olan pek çok metnin yayımlandığı da görülmüştür. Buna benzer problemlerin varlığı künyelerini verdiğimiz metinlerin türünü belirtmekten bizi alıkoymuştur. Sadece şiir olanları belirtmekle yetindik.

Reşat Nuri Güntekin’in büyük bir kısmını *Kelebek*’te olmak üzere *Şâir Nedim* ve *Diken* dergilerinde ***, *Çiğdem*, *Fakir*, *Karakuş*, *R.N.(.D.D)*, *Saksağan*, *Yarasa* remiz ve müstear isimleriyle yayımladığı 211 eserin künyesi aşağıya çıkarılmıştır. Bunlar arasında hikâye, tekellümî hikâye, musahabe, fantezi, monolog, piyes, mizahî yazı ve şiir gibi çeşitli türlerde metinler vardır. Altı çizili olarak verilen künyeler Reşat Nuri Güntekin imzasıyla yayımlanmış kitaplarda yer alan metinlerdir.

1. *** Remzi ile Yayımlanan Metinler:

1. ***, “Üçün Beşe Nispeti”, **Kelebek**, 19 Nisan 1339, Nu.2, s.7.
2. ***, “Karagöz’ün Hayrî’l Halefi”, **Kelebek**, 26 Nisan 1339, Nu.3, s.11.

¹⁰ Yıldız Böceği, “Kıskançlık Tabiyeleri-I”, **Kelebek**, 12 Haziran 1340, Nu. 62, s. 6-7.

¹¹ Ateş Böceği, “Kıskançlık Tabiyeleri-II”, **Kelebek**, 10 Temmuz 1340, Nu. 66, s. 6-7.

¹² Ağustos Böceği, “Aristo’nun Halefi-I”, **Kelebek**, 28 Haziran 1339, Nu. 12, s. 3 ; *Saksağan*, “Aristo’nun Halefi-II”, **Kelebek**, 5 Temmuz 1339, Nu. 13, s. 4-5.

3. ***, “Bir Musiki Ziyafeti”, **Kelebek**, 3 Mayıs 1339, Nu.4, s.4-5.
4. ***, “Yağmurdan Doluya”, **Kelebek**, 10 Mayıs 1339, Nu.5, s.4.
5. ***, “Ramazan Sonu”, **Kelebek**, 17 Mayıs 1339, Nu.6, s.4.
6. ***, “Bedavadan Yaşamak Çaresi”, **Kelebek**, 17 Mayıs 1339, Nu.6, s.10-12.
7. ***, “Bir Mebus Namzedi”, **Kelebek**, 24 Mayıs 1339, Nu.7, s.4.
8. ***, “Mukaddes Mesleğe Dâir”, **Kelebek**, 21 Haziran 1339, Nu.11, s.2.
9. ***, “Talebeden Çektikleri”, **Kelebek**, 5 Temmuz 1339, Nu.13, s.2-3.
10. ***, “Büyüdükçe İstihâle Edenler”, **Kelebek**, 12 Temmuz 1339, Nu.14, s.2-3.
11. ***, “Yine İçki Dedikodusu”, **Kelebek**, 19 Temmuz 1339, Nu.15, s.2-3.
12. ***, “Sulh Oldu”, **Kelebek**, 26 Temmuz 1339, Nu.16, s.2.
13. ***, “Üç Bayramla Mülakat”, **Kelebek**, 2 Ağustos 1339, Nu.17, s.2.
14. ***, “Rahat Kapı”, **Kelebek**, 9 Ağustos 1339, Nu.18, s.11.
15. ***, “Halâskârlar”, **Kelebek**, 16 Ağustos 1339, Nu.19, s.2-3.
16. ***, “Çocuk Boşboğazlıkları”, **Kelebek**, 23 Ağustos 1339, Nu.20, s.2-3.
17. ***, “Bir Deniz Hamamı Nasıl Kurulur? ”, **Kelebek**, 30 Ağustos 1339, Nu.21, s.2-4.
18. ***, “Aile Dirliği”, **Kelebek**, 6 Eylül 1339, Nu.22, s.2-3.
19. ***, “Teşebbüs-i Şahsi”, **Kelebek**, 13 Eylül 1339, Nu.23, s.2.
20. ***, “Yazlık Bir Otel Nasıl Açılır? ”, **Kelebek**, 20 Eylül 1339, Nu.24, s.2-3.
21. ***, “Mekteplerde Dayak Memnudur”, **Kelebek**, 27 Eylül 1339, Nu.25, s.2-3.
22. ***, “İstanbul’un İkinci Fethi”, **Kelebek**, 4 Teşrin-i evvel 1339, Nu.26, s.2.
23. ***, “Baskın Modası”, **Kelebek**, 11 Teşrin-i evvel 1339, Nu.27, s.3-4.
24. ***, “İçki Yasağından Sonra”, **Kelebek**, 18 Teşrin-i evvel 1339, Nu.28, s.2-3.
25. ***, “Ezelî Hikâye”, **Kelebek**, 1 Teşrin-i sâni 1339, Nu.30, s.2-3.
26. ***, “Kıssadan Hisse”, **Kelebek**, 8 Teşrin-i sâni 1339, Nu.31, s.2.
27. ***, “Bir İdare Şekli Daha”, **Kelebek**, 15 Teşrin-i sâni 1339, Nu.32, s.2.
28. ***, “Eksikler Tamamlanıyor”, **Kelebek**, 22 Teşrin-i sâni 1339, Nu.33, s.2-3.
29. ***, “Telkin ile Tedavi”, **Kelebek**, 29 Teşrin-i sâni 1339, Nu.34, s.2.
30. ***, “Matbuatın Girtlağı”, **Kelebek**, 6 Kânûn-ı evvel 1339, Nu.35, s.2.
31. ***, “Hürriyet-i Matbuat Girtlağı”, **Kelebek**, 11 Kânûn-ı evvel 1339, Nu.36, s.2.
32. ***, “Yine Hürriyet-i Matbuat”, **Kelebek**, 20 Kânûn-ı evvel 1339, Nu.37, s.2-3.
33. ***, “Hayat Mektepleri ’nin Programı”, **Kelebek**, 27 Kânûn-ı evvel 1339, Nu.38, s.2.
34. ***, “Hayat Mektepleri Programı”, **Kelebek**, 3 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.39, s.2-3.
35. ***, “Açık Taziyetnâme”, **Kelebek**, 10 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.40, s.2-3.
36. ***, “İstanbul’un Havası ve İnsanı”, **Kelebek**, 17 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.41, s.2.
37. ***, “Vali Beyin Yeni Kitabından Parçalar”, **Kelebek**, 24 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.42, s.2-3.
38. ***, “Dayak Hastalığı”, **Kelebek**, 31 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.43, s.2.
39. ***, “Politikacıların Kârî”, **Kelebek**, 7 Şubat 1340, Nu.44, s.2-3.
40. ***, “Geç Geçenden”, **Kelebek**, 14 Şubat 1340, Nu.45, s.2.
41. ***, “Lütfî Fikri Beyin Affı”, **Kelebek**, 21 Şubat 1340, Nu.46, s.2.

42. ***, “Zemin ve Zamana Münasip Bir İki Fıkra”, **Kelebek**, 6 Mart 1340, Nu.48, s.2.
43. ***, “Paydos”, **Kelebek**, 13 Mart 1340, Nu.49, s.2.
44. ***, “İstanbul Rehberi”, **Kelebek**, 20 Mart 1340, Nu.50, s.2-3.
45. ***, “Tashih-i Sin Muamelesi”, **Kelebek**, 27 Mart 1340, Nu.51, s.2-3.
46. ***, “Yeni Vergiler”, **Kelebek**, 3 Nisan 1340, Nu.52, s.2.

2. Çiğdem Müstear İsmi ile Yayımlanan Metinler:

1. Çiğdem, “Vicdan Azabı”, **Kelebek**, 3 Mayıs 1339, Nu.4, s.7.
2. Çiğdem, “Dil”, **Kelebek**, 10 Mayıs 1339, Nu.5, s.6.
3. Çiğdem, “Hamarat Koca”, **Kelebek**, 24 Mayıs 1339, Nu.7, s.6.
4. Çiğdem, “Mizaçgir Musahip”, **Kelebek**, 31 Mayıs 1339, Nu.8, s.9.
5. Çiğdem, “İnsâniyet”, **Kelebek**, 28 Haziran 1339, Nu.12, s.5.
6. Çiğdem, “Mezât Malı”, **Kelebek**, 19 Temmuz 1339, Nu.15, s.12.
7. Çiğdem, “Otomobil Kazaları”, **Kelebek**, 26 Temmuz 1339, Nu.16, s.8-9.
8. Çiğdem, “Siyah EP”, **Kelebek**, 9 Ağustos 1339, Nu.18, s.8.
9. Çiğdem, “Gazetelerin Faydası”, **Kelebek**, 13 Eylül 1339, Nu.23, s.5
10. Çiğdem, “Şüpheli İsm-i Fâil”, **Kelebek**, 20 Eylül 1339, Nu.24, s.7.
11. Çiğdem, “Bir İkrâz Müessesesinde”, **Kelebek**, 11 Teşrin-i evvel 1339, Nu.27, s.9-11.
12. Çiğdem, “Gençlik”, **Kelebek**, 18 Teşrin-i evvel 1339, Nu.28, s.6.
13. Çiğdem, “Randevu”, **Kelebek**, 6 Kânûn-ı evvel 1339, Nu.35, s.6-8.
14. Çiğdem, “Paris ’te Tatil”, **Kelebek**, 20 Kânûn-ı evvel 1339, Nu.37, s.9-10.
15. Çiğdem, “Mahkeme Zabıtlarını Okurken”, **Kelebek**, 27 Kânûn-ı evvel 1339, Nu.38, s.4-5.
16. Çiğdem, “Aziz Beyin Hovardalıği”, **Kelebek**, 24 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.42, s.9-10.
17. Çiğdem, “Küçük Sahneler: Soba Borusu”, **Kelebek**, 31 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.43, s.8-9.
18. Çiğdem, “Kahve Sohbetleri: Dans Müsabakası”, **Kelebek**, 14 Şubat 1340, Nu.45, s.12-13.
19. Çiğdem, “Komşunun Tavukları”, **Kelebek**, 20 Mart 1340, Nu.50, s.10.
20. Çiğdem, “Küçük Sahneler: Yüzü Gülen Adam”, **Kelebek**, 3 Nisan 1340, Nu.52, s.7.
21. Çiğdem, “Kibirli Mirasyedi”, **Kelebek**, 10 Nisan 1340, Nu.53, s.12.
22. Çiğdem, “Horoz İsmail”, **Kelebek**, 8 Mayıs 1340, Nu.57, s.12-13.
23. Çiğdem, “Satılık Mal”, **Kelebek**, 22 Mayıs 1340, Nu.59, s.13-14.
24. Çiğdem, “99’u Veren”, **Kelebek**, 26 Haziran 1340, Nu.64, s.7.
25. Çiğdem, “Dile Benden Ne Dilersen”, **Kelebek**, 10 Temmuz 1340, Nu.66, s.8-9.

3. Fakir Müstear İsmi ile Yayımlanan Metinler:

1. Fakir, “Ramazan Manileri”, **Kelebek**, 10 Mayıs 1339, Nu. 5, s.7. (Şiir)
2. Fakir, “Tanıdığım Sarhoşlar”, **Kelebek**, 24 Mayıs 1339, Nu. 7, s. 10.
3. Fakir, “Yaz Şiirleri”, **Kelebek**, 31 Mayıs 1339, Nu. 8, s. 12.(Şiir)
4. Fakir(Müstensihi), “Düzmece Patrik Meletius’a”, **Kelebek**, 14 Haziran 1339, Nu. 10, s. 7.(Şiir)

5. Fakir, “*İçkiye Tekrar...*”, **Kelebek**, 21 Haziran 1339, Nu. 11, s. 10. (Şiir)
6. Fakir, “*Perdecinin Aktörlüğü*”, **Kelebek**, 26 Temmuz 1339, Nu. 16, s. 6-4.
7. Fakir, “*Kara Haber*”, **Kelebek**, 2 Ağustos 1339, Nu. 17, s. 8.
8. Fakir, “*Ada Hastalığı*”, **Kelebek**, 9 Ağustos 1339, Nu. 18, s. 15.
9. Fakir, “*Hergünki Hikâye*”, **Kelebek**, 23 Ağustos 1339, Nu. 20, s. 8-9.
10. Fakir, “*Cadi*”, **Kelebek**, 13 Eylül 1339, Nu. 23, s. 12.
11. Fakir, “*İdare Adamının Ekber-i Fezâili*”, **Kelebek**, 20 Eylül 1339, Nu. 24, s. 6-7.
12. Fakir, “*Bir Mektep Hatırası*”, **Kelebek**, 27 Eylül 1339, Nu. 25, s. 6-7.
13. Fakir, “*İşgal Hatıraları*”, **Kelebek**, 4 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 26, s. 11-12.
14. Fakir, “*Tutuldu mu, Kurtuldu mu?*”, **Kelebek**, 11 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 27, s. 3-4.
15. Fakir, “*Hakiki Cesaret*”, **Kelebek**, 1 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 30, s. 12.
16. Fakir, “*En Büyük Maharet*”, **Kelebek**, 8 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 31, s. 7.
17. Fakir, “*Talih Diye Buna Derler*”, **Kelebek**, 29 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 34, s. 4.
18. Fakir, “*Kendileri Muhtac-ı Himmet Olan Dedeler*”, **Kelebek**, 6 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 35, s. 3-4.
19. Fakir, “*Ev Sahibi ile Hırsız*”, **Kelebek**, 11 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 36, s. 6.
20. Fakir, “*Meyhane Hatıraları-I*”, **Kelebek**, 20 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 37, s. 10-12.
21. Fakir, “*Elbise Hastalıkları*”, **Kelebek**, 27 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 38, s. 8-10.
22. Fakir, “*Lahananın Faziletleri*”, **Kelebek**, 20 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 40, s. 8-9.
23. Fakir(Müstensihî), “*İstanbul Mektupları(I-V)*”, **Kelebek**, 17 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 41, s. 4-5.
 - II. **Kelebek**, 24 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 42, s. 6-7.
 - III. **Kelebek**, 31 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 43, s. 4-5.
 - IV. **Kelebek**, 14 Şubat 1340, Nu. 45, s. 5-6.
 - V. **Kelebek**, 28 Şubat 1340, Nu. 47, s. 10.
24. Fakir, “*Çocuk Meselesi*”, **Kelebek**, 6 Mart 1340, Nu. 48, s. 5.
25. Fakir, “*Nüfus Kavgası*”, **Kelebek**, 13 Mart 1340, Nu. 49, s. 3.
26. Fakir, “*Yeni Askerler*”, **Kelebek**, 27 Mart 1340, Nu. 51, s. 6.
27. Fakir, “*Bir Uğurlu Adamın Tercüme-i Hâli*”, **Kelebek**, 3 Nisan 1340, Nu. 52, s. 3-5.
28. Fakir, “*Resul Hocanın Gazası*”, **Kelebek**, 10 Nisan 1340, Nu. 53, s. 6.
29. Fakir, “*Tuluat Tiyatrosunda*”, **Kelebek**, 17 Nisan 1340, Nu. 54, s. 5-7.
30. Fakir, “*Turnam Salgını*”, **Kelebek**, 24 Nisan 1340, Nu. 55, s. 3-4.
31. Fakir, “*Ahaliyi Kolaylığa Alıştırmak Korkusu*”, **Kelebek**, 1 Mayıs 1340, Nu. 56, s. 8-9.
32. Fakir, “*Beterin Beteri*”, **Kelebek**, 8 Mayıs 1340, Nu. 57, s. 4.
33. Fakir, “*İç Çamaşır Meselesi*”, **Kelebek**, 15 Mayıs 1340, Nu. 58, s. 8-9.
34. Fakir, “*Mani*”, **Kelebek**, 22 Mayıs 1340, Nu. 59, s. 4. (Şiir)
35. Fakir, “*Vasiyet*”, **Kelebek**, 5 Haziran 1340, Nu. 61, s. 9.
36. Fakir, “*Mekteplilere Tatil Dersleri*”, **Kelebek**, 26 Haziran 1340, Nu. 64, s. 6-7.
37. Fakir, “*Hafız Murat Efendi Cennette*”, **Kelebek**, 3 Temmuz 1340, Nu. 65, s. 10-11.
38. Fakir, “*Dairede Süratle İş Çıkarmak Usulleri*”, **Kelebek**, 10 Temmuz 1340, Nu. 66, s.13-15.

39. Fakir, “Şeyh Ebu Nâke'nin Kerâmeti”, **Kelebek**, 17 Temmuz 1340, Nu. 68, s. 6-7
40. Fakir, “İzdivaç İlânı Yahut Karamanın Koyunu”, **Kelebek**, 7 Ağustos 1340, Nu. 70, s. 6.
41. Fakir, “Deniz Arkadaşı”, **Kelebek**, 14 Ağustos 1340, Nu. 71, s. 4-5.
42. Fakir, “Acem Mübalağaları”, **Kelebek**, 4 Eylül 1340, Nu. 74, s. 4-5.
43. Fakir, “Sokaktan Sesler”, **Kelebek**, 18 Eylül 1340, Nu. 76, s. 4-5.
44. Fakir, “Yosma”, **Kelebek**, 25 Eylül 1340, Nu. 77, s. 4-5.

4. Karakuş Müstear İsmi ile Yayımlanan Metinler:

1. Karakuş, “Garsonların Hasbihali”, **Kelebek**, 24 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 42, s. 8-9.
2. Karakuş, “Sopa Ziyafeti”, **Kelebek**, 31 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 43, s. 3-4.
3. Karakuş, “Ölmemek Kararı”, **Kelebek**, 21 Şubat 1340, Nu. 46, s. 3-4.
4. Karakuş, “Mahkeme Başlarken”, **Kelebek**, 28 Şubat 1340, Nu. 47, s. 2-3.
5. Karakuş, “Kahve Sohbetleri: Mektep-Medrese Davası”, **Kelebek**, 13 Mart 1340, Nu. 49, s.4-5.
6. Karakuş, “Medreseler-Mektepler”, **Kelebek**, 20 Mart 1340, Nu. 50, s. 4-5.
7. Karakuş, “Ahiret Korkusu”, **Kelebek**, 10 Nisan 1340, Nu. 53, s. 11.
8. Karakuş, “Bir Tahkikat Meselesi”, **Kelebek**, 22 Mayıs 1340, Nu. 59, s. 6-7.
9. Karakuş, “Sâdık Zevce”, **Kelebek**, 29 Mayıs 1340, Nu. 60, s. 3-4.
10. Karakuş, “İmzanın Kıymeti”, **Kelebek**, 5 Haziran 1340, Nu. 61, s. 3.
11. Karakuş, “Meşru Mazeretler”, **Kelebek**, 12 Haziran 1340, Nu. 62, s. 3.
12. Karakuş, “Yeni Bir Resim Sergisini Ziyaret”, **Kelebek**, 19 Haziran 1340, Nu. 63, s. 2-3.
13. Karakuş, “Dairelerde Ateş Gibi Çalılıyıyor”, **Kelebek**, 26 Haziran 1340, Nu. 64, s. 3-4.
14. Karakuş, “Şah İsmail'in Tahtı”, **Kelebek**, 3 Temmuz 1340, Nu. 65, s. 3.
15. Karakuş, “Dairenin En Devamlı Memuru”, **Kelebek**, 17 Temmuz 1340, Nu. 67, s. 4-5.
16. Karakuş(Müstensihî), “Bir Ahlak Fedaisi”, **Kelebek**, 24 Temmuz 1340, Nu. 68, s. 8-10.
17. Karakuş, “Muallime Mükâfat”, **Kelebek**, 31 Temmuz 1340, Nu. 69, s. 2-3.
18. Karakuş, “Bahşişe Dâir”, **Kelebek**, 14 Ağustos 1340, Nu. 71, s. 2.
19. Karakuş, “Bir Azlin Esbab-ı Mucibesi”, **Kelebek**, 11 Eylül 1340, Nu. 75, s. 2-3.
20. Karakuş, “Adam İçin İş”, **Kelebek**, 18 Eylül 1340, Nu. 76, s. 2-3.

5. R.N. Remzi ile Yayımlanan Metinler:

1. R. N., “Sesli Kayalar Çiftliği”, **Şâir Nedim**, 20 Mart 1919, Nu. 10, s. 158-160.
2. R. N., “Mükâfat”, **Diken**, 19 Şubat 1336, Nu. 43, s. 6-7.
3. R. N., “Bakkal Dükkânında”, **Diken**, 11 Mart 1336, Nu. 46, s. 13.(Küçük Gazete, **Diken**, Nu. 179, s. 13.)
4. R. N., “Ruhsatnâme”, **Diken**, 8 Nisan 1336, Nu. 46, s. 3-6.
5. R. N., “Fes Duası”, **Kelebek**, 17 Mayıs 1339, Nu. 6, s. 12.
6. R. N., “İçki Yasağı”, **Kelebek**, 31 Mayıs 1339, Nu. 8, s. 4-5.
7. R. N., “Bir İstifa”, **Kelebek**, 30 Ağustos 1339, Nu. 21, s. 6-7.

8. R. N., “Rüya-yı Sâdik”, **Kelebek**, 11 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 27, s. 6-7.
9. R. N., “Şiire Tövbe Eden Adam”, **Kelebek**, 18 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 28, s. 8-12.
10. R. N., “Kabineler Nasıl Devrilir”, **Kelebek**, 25 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 29, s. 9-12.
11. R. N., “Eski Hatıra”, **Kelebek**, 15 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 32, s. 4-7.
12. R. N., “Karakolda”, **Kelebek**, 29 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 34, s. 13-15.
13. R. N., “Dahiyâne Bir Keşif”, **Kelebek**, 3 Nisan 1340, Nu. 52, s. 10-11.
14. R. N., “Sesli Kavalara Çiftliği”, **Kelebek**, 24 Nisan 1340, Nu. 55, s. 13-14.

6. Saksâğan Müstear İsmi ile Yayınlanan Metinler:

1. Saksâğan, “*Hamparsum Tahta Başıyan*”, **Kelebek**, 7 Haziran 1339, Nu. 9, s. 10.
2. Saksâğan, “*Son Olmayan Son Gece*”, **Kelebek**, 21 Haziran 1339, Nu.11, s. 3.
3. Saksâğan, “*Bir Tokat Meselesi*”, **Kelebek**, 28 Haziran 1339, Nu.12, s.8-9.
4. Saksâğan, “*Aristo 'nun Halefi- İki Cambaz*”, **Kelebek**, 5 Temmuz1339, Nu.13, s.4-5.
5. Saksâğan, “*Kantocu Kız*”, **Kelebek**, 26 Temmuz 1339, Nu. 16, s. 6.
6. Saksâğan, “*İlk Müsteri*”, **Kelebek**, 2 Ağustos 1339, Nu. 17, s. 3.
7. Saksâğan, “*Bir Mebusun Hatıra Defterinden*”, **Kelebek**, 9 Ağustos 1339, Nu. 18, s. 4-6.
8. Saksâğan, “*Mekteplilere Tatil Dersleri*”, **Kelebek**, 16 Ağustos 1340, Nu. 19, s. 4-5.
9. Saksâğan, “*Bir İhanet Meselesi*”, **Kelebek**, 23 Ağustos 1339, Nu. 20, s. 10-11.
10. Saksâğan, “*İkizler*”, **Kelebek**, 30 Ağustos 1339, Nu. 21, s. 10-11.
11. Saksâğan, “*Geçim Meselesi*”, **Kelebek**, 6 Eylül 1339, Nu. 22, s. 6-7.
12. Saksâğan, “*Kezban Nine*”, **Kelebek**, 13 Eylül1339, Nu. 23, s. 4.
13. Saksâğan, “*Uğruna Ölünen Adam*”, **Kelebek**, 20 Eylül 1339, Nu. 24, s. 4-5.
14. Saksâğan, “*Hayat Dersleri*”, **Kelebek**, 27 Eylül 1339, Nu. 25, s. 12.
15. Saksâğan, “*Pahalı Mal Satmak Usulü*”, **Kelebek**, 4 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 26, s. 6-7.
16. Saksâğan, “*İstanbul'un Garip Adetleri*”, **Kelebek**, 11 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 27, s. 4.
17. Saksâğan, “*Bir Biletle İki Kişi*”, **Kelebek**, 18 Teşrin-i evvel 1339, Nu. 28, s. 4-5.
18. Saksâğan, “*Diri Gömülmek Kuruntusu*”, **Kelebek**, 1 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 30, s. 8-10.
19. Saksâğan, “*Korkak Bezirgân*”, **Kelebek**, 15 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 32, s. 3-4.
20. Saksâğan, “*Tembellik Rekoru*”, **Kelebek**, 29 T. S. 1339, Nu. 34, s. 8-10.
21. Saksâğan, “*Kibar Ruhlar*”, **Kelebek**, 6 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 35, s. 5-6.
22. Saksâğan, “*Mey'us Bir Tecrübe(I-VIII)*”, **Kelebek**, 11 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 36, s. 12-15.
 - II. **Kelebek**, 20 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 37, s. 13-15.
 - III. **Kelebek**, 27 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 38, s. 15.
 - IV. **Kelebek**, 3 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 39, s. 13-15
 - V. **Kelebek**, 10 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 40, s. 14-15
 - VI. **Kelebek**, 17 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 41, s. 12-15.
 - VII. **Kelebek**, 31 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 43, s. 14-15
 - VIII. **Kelebek**, 7 Şubat 1340, Nu. 44, s. 14-15
23. Saksâğan, “*Lütfi Fikri Beyin Talepleri*”, **Kelebek**, 24 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 42, s. 4-6.

24. Saksavaşan, "*Tecrübe*", **Kelebek**, 21 Şubat 1340, Nu. 46, s. 6-7.
25. Saksavaşan, "*Doktorluğun Faydası*", **Kelebek**, 28 Şubat 1340, Nu. 47, s. 14-15.
26. Saksavaşan, "*Ahde Vefâ*", **Kelebek**, 6 Mart 1340, Nu. 48, s. 8-10.
27. Saksavaşan, "*Masum Nişanlı*", **Kelebek**, 13 Mart 1340, Nu. 49, s. 8-9.
28. Saksavaşan, "*Kibar Bir Âşık(I-V)*", **Kelebek**, 10 Nisan 1340, Nu. 53, s. 16-18.
 - II. **Kelebek**, 17 Nisan 1340, Nu. 54, s. 13-15.
 - III. **Kelebek**, 1 Mayıs 1340, Nu. 56, s. 13-15.
 - IV. **Kelebek**, 8 Mayıs 1340, Nu. 57, s. 14-15.
 - V. **Kelebek**, 15 Mayıs 1340, Nu. 58, s. 13-15.
29. Saksavaşan, "*Şemsiyenin Kerâmeti*", **Kelebek**, 5 Haziran 1340, Nu. 61, s. 7.
30. Saksavaşan, "*Abdal Hafız*", **Kelebek**, 12 Haziran 1340, Nu. 62, s. 10-11.
31. Saksavaşan, "*Dilsiz Çocuk*", **Kelebek**, 26 Haziran 1340, Nu. 64, s. 11.
32. Saksavaşan, "*Filozof Dilenci*", **Kelebek**, 3 Temmuz 1340, Nu. 65, s. 7.
33. Saksavaşan, "*Aşk-ı Muharrip*", **Kelebek**, 17 Temmuz 1340, Nu. 67, s. 10-13.
34. Saksavaşan, "*Abdurrahman Beyin Halıları*", **Kelebek**, 31 Temmuz 1340, Nu. 69, s. 6-7.
35. Saksavaşan, "*Bir Ada Hikâyesi: Bayılan Kadın*", **Kelebek**, 7 Ağustos 1340, Nu. 70, s. 7-8.
36. Saksavaşan, "*Kıskançlık*", **Kelebek**, 21 Ağustos 1340, Nu. 72, s. 4-5.

7. Yarasa Müstear İsmi ile Yayımlanan Metinler:

1. Yarasa, "*İftara Davet*", **Kelebek**, 19 Nisan 1339, Nu. 2, s. 4.
2. Yarasa, "*Aman Estağfurullah*", **Kelebek**, 26 Nisan 1339, Nu. 3, s. 5.
3. Yarasa, "*Bir Deniz Banyosu*", **Kelebek**, 31 Mayıs 1339, Nu. 8, s. 3.
4. Yarasa, "*Memurin Meselesi*", **Kelebek**, 7 Haziran 1339, Nu. 9, s. 4.
5. Yarasa(Nakli), "*Salon Temsilleri: Tımarhanede Bir Konser*", **Kelebek**, 5 Temmuz 1339, Nu. 13, s. 10-12.
6. Yarasa(Nakli), "*Tımarhanede Konser*", **Kelebek**, 12 Temmuz 1339, Nu. 14, s. 10-12.
7. Yarasa, "*Kâr Yılı*", **Kelebek**, 2 Ağustos 1339, Nu. 17, s. 7.
8. Yarasa, "*Borçluya Alacaklıya Dâir*", **Kelebek**, 16 Ağustos 1339, Nu. 19, s. 7.
9. Yarasa, "*Büyük İkramiye*", **Kelebek**, 13 Eylül 1339, Nu. 23, s. 14-15.
10. Yarasa, "*Hasretler*", **Kelebek**, 20 Eylül 1339, Nu. 24, s. 8-9.
11. Yarasa, "*İçki Yasağı ve İttihat-ı Anasır*", **Kelebek**, 8 Teşrin-i sâni 1339, Nu. 31, s. 3.
12. Yarasa, "*Salon Temsilleri: Bir Facia-yı Aşk*", **Kelebek**, 15 Teşrin-i sâni 1339, Nu.32, s.12-15.
13. Yarasa, "*Altı Parmak*", **Kelebek**, 20 Kânûn-ı evvel 1339, Nu. 37, s. 4-5.
14. Yarasa, "*Bir Kadın Hastalıkları Mütahassısı*", **Kelebek**, 3 Kânûn-ı sâni 1340, Nu.39, s. 6.
15. Yarasa, "*Salon Temsilleri: Tosyalı Müşteri*", **Kelebek**, 10 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 40, s.10-13.
16. Yarasa, "*Meyhane Hatıraları*", **Kelebek**, 24 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 42, s. 11-12.
17. Yarasa, "*Hanife Hanım Mahkemede*", **Kelebek**, 31 Kânûn-ı sâni 1340, Nu. 43, s. 9-11.
18. Yarasa, "*Yürük Eşek*", **Kelebek**, 14 Şubat 1340, Nu. 45, s. 10-12.
19. Yarasa, "*Katıyet-i Riyâziye*", **Kelebek**, 21 Şubat 1340, Nu. 46, s. 13-14.

20. Yarasa, “*Hindi Sucuğu*”, **Kelebek**, 24 Nisan 1340, Nu. 55, s. 12-13.
21. Yarasa, “*Tavsiyenâme*”, **Kelebek**, 8 Mayıs 1340, Nu. 57, s. 6-7, 10.
22. Yarasa, “*Hüsnü Onbaşı*”, **Kelebek**, 15 Mayıs 1340, Nu. 58, s. 10-12.
23. Yarasa, “*Milletlerin Seciye Farkları-1*”, **Kelebek**, 5 Haziran 1340, Nu. 61, s. 14-15.
24. Yarasa, “*Bir Kır Eğlencesi(Eğlentisi)(I-IV)*”, **Kelebek**, 19 Haziran 1340, Nu. 63, s. 12-15.
 - II. **Kelebek**, 26 Haziran 1340, Nu. 64, s. 12-15.
 - III. **Kelebek**, 3 Temmuz 1340, Nu. 65, s. 14-15.
 - IV. **Kelebek**, 17 Temmuz 1340, Nu. 67, s. 14-15.
25. Yarasa(Müstensihi), “*Muhtelit-i Tedrisata Dâir*”, **Kelebek**, 17 Temmuz 1340, Nu.67,s. 2.
26. Yarasa(Müstensihi), “*Muhtelit-i Tedrisat Meselesi*”, **Kelebek**, 24 Temmuz 1340, Nu. 68, s. 10-11.
27. Yarasa, “*Milletlerin Seciye Farkları-2*”, **Kelebek**, 31 Temmuz 1340, Nu. 69, s. 13-15.
28. Yarasa, “*Mani Zail Oldukta Memnu Avdet Eder*”, **Kelebek**, 28 Ağustos 1340, Nu. 73, s. 4-5.
29. Yarasa, “*Bu Yaşta Bu Zekâ*”, **Kelebek**, 11 Eylül 1340, Nu. 75, s. 6-7.
30. Yarasa, “*Müdürü Davet*”, **Kelebek**, 25 Eylül 1340, Nu. 77, s. 6-7.

Kaynakça:

- And, Metin (1983), *Türk Tiyatrosunun Evreleri*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Argos (1989), “İlk Gözağrılarım”, *Argos*, 16: 134, 136.
- Artan, Gündüz (1994), *Takma Ad-Soyad-Rumuz Dizinleri Tanzimattan Günümüze*, Mersin: Türk Kütüphaneciler Derneği İçel Şubesi Yayınları.
- Çelik, Hüseyin (1996),”Reşat Nuri Güntekin” maddesi, *TDEV İslâm Ansiklopedisi*, C. 14, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınevi.
- Emil, Birol (1989), *Reşat Nuri Güntekin*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Güntekin, Reşat Nuri (tarihsiz), *Leyla ile Mecnun*, İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Karaburgu, Oğuzhan (2001), *Reşat Nuri Güntekin’in Hikâyeleri Üzerinde Bir İnceleme*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi: Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ortaç, Yusuf Ziya (1963), *Bir Varmış Bir Yokmuş Portreler*, İstanbul: Akbaba Yayınevi.
- Türkân Poyraz ve Muazzez Alpek (1957), *Reşat Nuri Güntekin, Hayatı ve Eserlerinin Tam Listesi*, Ankara : Türk Tarih Kurumu Basımevi.